

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

TÄISKOGU 486. ISTUNGJÄRK 16. JA 17. JAANUARIL 2013

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu akt II – üheskoos uue majanduskasvu eest””

COM(2012) 573 final

(2013/C 76/05)

Raportöör: **Martin SIECKER**Kaasraportöörid: **Benedicte FEDERSPIEL, Ivan VOLEŠ**

19. detsembril 2012. aastal otsustas Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu akt II – üheskoos uue majanduskasvu eest” ”

COM(2012) 573 final.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon võttis arvamuse vastu 8. jaanuaril 2013.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 486. istungjärgul 16.–17. jaanuaril 2013. aastal (16. jaanuari istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 162, vastu hääletas 24, erapooletuks jäi 18.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tuletab meelde, ⁽¹⁾ et ühtne turg on Euroopa integratsiooni keskne osa, millel on potentsiaal tuua Euroopa sidusrühmadele otseselt tuntavat kasu ning luua Euroopa riikide majanduse jätkusuutlikku kasvu. Praeguse majanduskriisi olukorras muudab see toimiva, tulevikku suunatud ühtse turu Euroopa Liidu poliitilise ja majandusliku tuleviku jaoks mitte ainult soovitavaks, vaid ka äärmiselt vajalikuks.

1.2 Pidades silmas jätkuvat majanduskriisi ja muu hulgas mõju, mida finantsturgude dereguleerimine on avaldanud liikmesriikide eelarvetele, reaalmajandusele, vaesusele ja tööhõivele ELis, ⁽²⁾ on komisjoni optimistlik toon ühtse turu rakendamist käsitlevas teatises veidi kohatu. Komitee arvates on komisjon

pööranud ühtse turu tahtmatutele negatiivsetele kõrvalmõjudele liiga vähe tähelepanu. Liiga sõnaselge ja väljakutsuv, ent ennatlik edu ettekuulutamise tekitab ELi kodanikes üksnes frustratsiooni. Tagajärjeks võib olla ühtse turu edasine õõnestamine uue dünaamika loomise asemel. Komisjon peaks ilmutama realistlikumat lähenemisi teatise tasakaalustatud esitusviisi kaudu.

1.3 Ühtse turu parem toimimine vanade ja uute suuniste kaudu on suure ohus töötute arvu (nüüdseks 28 miljonit) tohtu kasvu tõttu, mis puudutab eelkõige noori ELis. Sajad tuhanded VKEd on läinud pankrotti ja 120 miljonit kodanikku, st 25 % ELi rahvastikust, elavad vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus. See kõik mõjutab ELis nõudlust ja tarbimist väga suurel määral. Lisaks põhimeetmete võtmisele peavad EL ja liikmesriigid suurendama oma jõupingutusi finants-, majandus- ja eelarvekriisi ületamiseks ning kasutama ära ühtse turu kogu potentsiaali.

⁽¹⁾ ELT C 24, 28.1.2012, lk 99.

⁽²⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-03122012-AP/EN/3-03122012-AP-EN.PDF

1.4 Komitee kutsub parlamenti, komisjoni ja nõukogu üles võtma kiireid, ent senise kvaliteediga meetmeid, et tagada nende seadusandlike ettepanekute vastuvõtmine enne parlamendi ja komisjoni ametiaja lõppu 2014. aasta kevadel. Komiteel oleks väga hea meel ühtse turu juhtimist käsitlevas teatises esitatud meetmete kiire elluviimise üle, et parandada ELi eeskirjade üldist rakendamist.

2. Üldised märkused: kõrge konkurentsivõimega sotsiaalne turumajandus

2.1 Komisjon on ühtse turu toimimise parandamise eesmärgil määratlenud ühtse turu akti teise etapi 12 uue põhi-meetmega. Komitee tunneb heameelt selle üle, et enne teatise avaldamist temaga konsulteeriti ja et komisjon võttis mõningad komitee soovitusel üle ühtse turu akti II. Samas väljendab komitee kahetsust, et praegusel juhul puudus täielikult ametlik konsulteerimine, lisaks ei toimunud mitteametlik konsulteerimine asjaomaste sidusrühmadega võrdsel määral.

2.2 Vaatamata positiivsele panusele, mille ühtne turg on alates selle loomisest andnud majanduskasvu ja uute töökohtade loomise, ei ole selle potentsiaal kõikide sidusrühmade seas täiel määral kasutatud leidnud, olgu siis tegemist ettevõtjate, töötajate, tarbijate, kodanike või teistega. Komisjon mainib 2,77 miljoni töökohta lisandumist, kuid ei ütle midagi selle kohta, et osad neist töökohtadest on ebakindlad⁽³⁾. Teame, et alates 2008. aasta kevadest, kui majanduskriisi tagajärjed kõikjal Euroopas tunda andsid, on kadunud ligikaudu 10 miljonit töökohta ja tundub, et me ei ole veel näinud selle languse lõppu⁽⁴⁾.

2.3 Kuigi komisjon märgib, millised olid kõnealuste valikuteeni viinud juhtpõhimõtted (parema õigusloome tegevuskava, Euroopa mõõtme puudumise hind jne), ei ole mõne valiku puhul nende kiireloomulisus kõigis ELi institutsioonides selge. Kodanike liikuvuse valdkonnas kuulutab komisjon näiteks EURESe portaaliga seoses välja algatuse, samal ajal kui teised põhitegevused selles valdkonnas on endiselt pooleli.

2.4 Komitee arvates on komisjon pööranud ühtse turu tahtmatutele negatiivsetele kõrvalmõjudele liiga vähe tähelepanu. ELi-poolne finantsturgude reguleerimine on olnud liiga nõrk,

et kõrvaldada puuduliku järelevalve probleem ja takistada ettevõtlust, mis juhindub eelisseisundis aktsionäride rühma lühiajalisest huvist. Rohkem tähelepanu tuleb pöörata ettevõtete juhtimiskultuuri parandamisele. Läbipaistvuse ja aruandekohustuse parandamine peaks olema kõrgeim prioriteet, et tagada ühtse turu panus kõikide sidusrühmade õiguspäraseid huve austava õiguskeskonna arendamisse.

2.5 Märkimisväärne on komisjoni veendumus väites, et need 12 uut vahendit aitavad kaasa majanduskasvule, tööhõive suurenemisele ja usalduse tugevnemisele ühtsel turul. Komitee arvates näitab ühtse turu loomise ajalugu, et mõne minevikus võetud meetme ulatuslik mõju oli lühiajaline. Liiga sõnaselge ja väljakutsuv, ent ennatlik edu ettekuulutamine tekitab ELi kodanikes üksnes frustratsioon, eelkõige mõjuhinnangutest tulenevate tugevate tõendite puudumisel. Tagajärjeks võib olla ühtse turu edasine õonestamine uue dünaamika loomise asemel (?). Komisjon peaks ilmutama realistlikumat lähenemisviisi teatise tasakaalustatud esitusviisi kaudu.

2.6 Kahjuks ei rõhutata ühtse turu aktides I ja II usalduse tagamise tähtsust õiguste jõustamise puhul. Komitee ootab kannatamatult, millal tõhusa kollektiivse hüvitamise õiguslik vahend lõpuks Euroopa tarbijatele kättesaadavaks tehakse. Kuigi ühtse turu poliitika põhieesmärgid on turgude liberaliseerimine ja konkurentsi suurendamine, millel on oluline roll tarbijate valikuvabaduses, vajavad tarbijad seoses kaupade ja teenuste ostmisega ka kaitsva olemusega õiguste tugevat raamistikku ning nende õiguste tõhusat jõustamist. Mitmetes uuringutes on jõutud järelduseni, et ELi erinevate vahendite rakendamine on aeglane ning jõustamine on eriti piiriülestes olukordades endiselt suhteliselt nõrk. Seetõttu peaks komisjon kiiresti esitama uute jõustamisvahendite jaoks siduvad meetmed.

2.7 Kahjuks on 12 algatusest ainult ühte nimetatud tarbijakaitsemeetmeks, vaatamata asjaolule, et mitmel vahendil on Euroopa tarbijate igapäevaelule oluline mõju⁽⁶⁾. Loodame, et see ei peegelda komisjoni üldist lähenemist tarbijapoliitikale. Oluline on lai rõhuasetus ja see, et tarbijaid ei nähtaks ettevõtluspoliitika lisana, vaid sõltumatute osalejatena, et luua kõikidele kasutoov ühtne turg (vt Monti ja Grechi raportid). Komitee nõustub komisjoniga, et ühtsel turul on endiselt kasutamata

⁽³⁾ FLASH-IT, Policy Research Alert 5 – tööhõive, oktoober 2012.

⁽⁴⁾ Eurostati pressiteade, 31. oktoober 2012.

⁽⁵⁾ Monti 2010: „See kahjustaks majandusintegratsiooni, majanduskasvu ja tööhõive alust kogu Euroopa Liidus ajal, mil uute üleilmsete mõjujõudude ja keskkonnaprobleemide tekkimine põhjustab enneaegset vajadust ühtse Euroopa Liidu järele nii Euroopa kodanike kui ka tõhusa ülemaailmse juhtimissüsteemi huvides.”

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi 14. juuni 2012. aasta resolutsioon ühtse turu akti ja järgmiste sammude kohta majanduskasvuks.

potentsiaali nii pärast 50 ettepanekut kui ka pärast esimest 12 vahendit. Ent tarbijate seisukohast oleks komisjon saanud rohkem rõhutada tarbijasõbralike algatuste esikohale seadmist ja oleks pidanudki seda tegema, nagu on varem toonitatud komitee arvamuses (7).

2.8 Kõnealusel teatistes hämmastab komiteed ka see, et puudub teadlikkus sotsiaalsest partnerlusest. Usaldust ei saa taastada, kui sotsiaalpartnerite kaasamine ELi poliitikasse piirdub tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi poliitikaalaldkonnaga. Konsulteerimist sotsiaalpartneritega on vaja ka seoses mitmete tegevustega siseturu ja teenuste peadirektoraadi raames.

2.9 Nagu komitee on märkinud varasemates arvamustes, tuleks jõuda piiriüleste tarbijatehingute ettepanekuni järk-järgult, katsetades esmalt ettevõtjatevaheliste piiriüleste ostu-müügilepingutega. Enne ettevõtjate ja tarbijate vahelisi lepinguid reguleeriva ettepaneku vastuvõtmist ei tohiks teha vabatahtlikke algatusi piiriüleste ostu-müügilepingute kohta.

3. Esimesed 12 vahendit ja puuduvad elemendid – praegune olukord

3.1 Komisjon esitas 12-st seadusandlikust ettepanekust põhi-meetmete kohta juba 11 ettepanekut ja komitee võttis nende ettepanekute kohta vastu arvamused (8). Komitee kutsub parlamenti, komisjoni ja nõukogu üles võtma kiireid, ent senise kvaliteediga meetmeid, et tagada nende seadusandlike ettepanekute vastuvõtmine enne parlamendi ja komisjoni ametiaja lõppu 2014. aasta kevadel. Liikmesriigid peaksid vastuvõetud õigusaktid nõuetekohaselt ellu viima ja jõustama, et tagada võrdsed tingimused. Põhjendamatu ja diskrimineerivatel alustel loodud tõkked tuleb kõrvaldada, et võimaldada ühtsel turul korralikult toimida.

3.2 Monti II määruse tühistamine ei lahenda probleeme, mis Euroopa Kohus tekitas oma kohtuotsustega töötajate lähetamise alal. Praegusele olukorrale tuleb lahendus leida, sest see ei lase töötajatel oma õigusi täiel määral kasutada. Komisjon peaks tagama, et sotsiaalseid põhiõigusi ei saaks majandusvabadustega piirata. Komisjon peaks kaaluma ettepanekut lisada Euroopa aluslepingutele sotsiaalse arengu protokoll. Kõnealusel protokoll peaks selgitama sotsiaalsete põhiõiguste ja majanduslike turuvabaduste suhet, kinnitades, et ühtne turg ei ole eesmärk omaette, vaid et see loodi kõigi ELi kodanike sotsiaalse arengu saavutamiseks (rakendades Euroopa Liidu lepingu konsolideeritud versiooni artikli 3 punkti 3). Samuti tuleks selgitada, et majandusvabadused ja konkurentsieeskirjad ei saa muutuda ülilumilikuks sotsiaalsete põhiõiguste ja sotsiaalse arengu ees

ning neid ei saa mingil juhul tõlgendada ettevõtetele antava õiguse kasutamiseks vabadusi riiklikest sotsiaal- ja tööõigusaktidest ja -tavadest hoidumiseks või neist kõrvale hiilimiseks ning kõlvatu konkurentsi eesmärgil palkade ja töötingimuste vallas.

3.3 Komitee on teinud kindlaks rea ühtse turu aktist I puuduvaid meetmeid, mis komitee arvates aitavad samuti suurendada kodanike usaldust. Puuduvate meetmete hulka kuuluvad autoriõiguse direktiivi läbivaatamine, autoritasud, interneti neutraalsus, sotsiaalse arengu protokoll, mikro- ja pereettevõtted, meetmed uute ettevõtete loomise ja olemasolevate laiendamise toetamiseks, ülemäärane võlgnevus ja pankadevahelised ülekanded, et tugevdada ühtse euromaksete piirkonna (SEPA) toimimist.

4. 12 uut vahendit

4.1 Transport

Komitee tunneb heameelt ühtse turu võrkudevaheliste ühenduste parandamise meetmete üle raudtee-, mere- ja lennustranspordi valdkonnas, kuid leiab, et puudub terviklik käsitlusviis, sest komisjoni ettepanekus ei viidata raudteekaubaveo teenustele, maanteetranspordile, mis moodustab kauba- ja reisijateveo suurima segmendi, ega mitmeliigilisele transpordile kui transpordi tõhususe optimeerimise viisile.

4.1.1 Raudteetransport

Raudteetranspordi erastamise määratlemisel ja kaitsmisel ei arvestata piisavalt asjaoluga, et Euroopa olulistes piirkondades on avalike transporditeenuste säilitamiseks vaja arvesse võtta muudki kui puhtalt majanduslikke põhjusi. Üksnes kasumlikkusest lähtumine võib nõrgendada raudteetranspordi süsteemide avalikke funktsioone. Erastamise edu või ebaedu hindamine ainuüksi kokkuhoiust lähtudes ei ole piisav. Arvesse tuleb võtta eelkõige kvaliteeti ja ohutust personali ja üldsuse jaoks.

4.1.2 Meretransport

Laevanduses on ühtset turgu võimalik saavutada ainult siis, kui tagatakse võrdsed konkurentsitingimused teiste transpordiliikidega. See tähendab otsustavat liikumist haldusalase (nt tolliduse) lihtsustamise suunas ELi-sisese laevanduse puhul. ELi kaupu tuleks kohelda teisiti võrreldes kolmandate riikide kaupadega (eelkõige kasutades elektroonilist manifesti), et vähendada bürokraatiat ja anda vastutus üle vedajatele. Põhimõtteliselt ei tuleks ELi sisenemisel kontrollitud kaupu järgmises ELi sadamas uuesti kontrollida.

(7) ELT C 299, 4.10.2012, lk 165.

(8) ELT C 24, 28.1.2012, lk 99.

Lisaks aitaks see edendada ühelt poolt ELis tõketeta meretransporti ja teiselt poolt hädavajalikke meremagistraale – olulisi veeteid ELi sadamate vahel kombinatsioonis teiste transpordiliikidega. Komitee koostab praegu arvamust meremajanduse kasvu kohta ja esitab 2013. aasta alguses oma praktilised ettepanekud.

4.1.3 Lennutransport

Komitee tunnustab Euroopa õhuruumi praeguse killustatuse vähendamiseks vajalike meetmete tähtsust, ent väljendab siiski kahetsust, et ikka veel ei ole esitatud ettepanekut muuta lennureisijate õigusi reguleerivat määrust, mis hõlmab reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antavat hüvitist ja abi. ELi õigusakte tuleb selgemalt sõnastada ja ajakohastada seoses nende kohaldamise ning teatud üldsätete tõlgendamisega. Samuti kutsub komitee komisjoni üles esitama seadusandliku ettepaneku, millega nõutakse lennuettevõtjatel, et nad tagaksid kõigi reisijate kaitse lennuettevõtja maksejõuetuse korral. Samuti peaks komisjon võtma meetmeid, mille abil tegeletakse ebaõiglaste lepingutingimuste levimise, piletihindade läbipaistvuse puudumise ja reisijate õiguskaitseprobleemidega, nõudes lennuettevõtjatel vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemide ja ka riiklike lennuametite langetatud otsuste järgimist.

4.2 Energia

Paljudes liikmesriikides ei ole konkurentsi puudumise tõttu veel võimalik valida erinevate energiatarbijate vahel. Euroopa lõikes on endiselt vaja saavutada teenuste taskukohasus, kvaliteetne kaebuste käsitlemine, pakkumiste ja hindade võrreldavus, tarnijate lihtne vahetamine ning tariifide ja lepingutingimuste läbipaistvus. Komitee kutsub komisjoni ja nõukogu üles jälgima hoolikalt riiklike energiamüügi jaoturget ja vajaduse korral kiiresti tegutseda, et tagada kolmanda energiapaketi tõhus rakendamine Euroopa kodanike huvides. Oluline on see, et liikmesriigid võtaksid kolmanda paketi asjaomased sätted üle viisil, mis aitab haavatavaid kodanikke ja hoiab ära kütteostuvõimeuse nende riigis. Tarbijate kaasatus on hädavajalik eeldus arukate arvestite edukaks levikuks, mis võib pakkuda võimalust energiatõhususe parandamiseks. Ent siiani on mitmed küsimused lahendamata, näiteks see, kas potentsiaalsed kasud kaaluvad üles tarbijate kulud, samuti andmekaitse küsimused. Need probleemid tuleks lahendada võimalikult kiiresti kõigi energiatarbijate huvides.

4.3 Kodanike liikuvus

Komisjon on liikuvuse tugev toetaja. Liikuvus ei ole siiski eesmärk omaette. On vaja mõjuvat põhjust, et inimene

kodumaa pinnalt lahkuks, ning võrdlused USAga ei ole alati asjakohased. Töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes piire ületavad, puutuvad sageli kokku oma kvalifikatsiooni mittetunnustamise, pika tööaja, viletsate töötingimuste, diskrimineerimise, ebaõiglase kohtlemise ja keelebarjääridega. Töötingimuste parandamine ja võrdse kohtlemise edendamine peaks olema osa Euroopa aktiivsest tööturupoliitikast. Eelkõige avaldab komitee kahetsust asjaolu pärast, et enam kui 20 aasta jooksul ei ole toimunud mingit edasiliikumist kutsekvalifikatsioonide tunnustamise valdkonnas⁽⁹⁾. Euroopas tuleks edendada stažööride, praktikantide ja noorte ettevõtjate liikuvust

4.4 Juurdepääs rahastamisele

Pikaajalistele investeerimisvahenditele juurdepääsu hõlbustamiseks esitatud meetmed on positiivne samm. See ei lahenda ikkagi probleemi, mis tekib VKEdel käibekapitali puudumise tõttu. VKEsid kui ELi majanduse selgroogu ei tohiks pangareservide rangete eeskirjade tõttu rahastamisele juurdepääsul diskrimineerida⁽¹⁰⁾. Komitee viitab oma varasematele arvamustele VKEde rahastamisele juurdepääsu kohta⁽¹¹⁾. Siin soovitame luua käibevahendid krediidi andmiseks, et võimaldada VKEdele hõlpsat juurdepääsu rahastamisele ilma ülemääraste tagatiseta⁽¹²⁾. Selle krediidi tagatised peaksid tulema liikmesriikide või Euroopa vahenditest. Liikmesriigid peaksid kaaluma ka teisi võimalusi, näiteks maksupuhkuseid VKEdest idufirmadesse ning nende laiendamise investeeerivatele eraisikutele ja perekondadele teatud aastateks ja muid stiimuleid. Kõnealused meetmed peaksid täiendama ühtse turu aktis I esitatud ettepanekut uuenuduslike ettevõtetesse suunatava Euroopa riskikapitali vaba piiriülese liikumise kohta, kuid see ei lahenda teiste VKEde rahastuseta jäämist.

4.5 Ettevõtluskeskkond

Maksejõuetust reguleerivate õigusaktide ajakohastamise ettepanek on samm õiges suunas ettevõtluskeskkonna parandamiseks, eriti juhul, kui eesmärgiks on ettevõtjatele teise võimaluse andmine. Endiselt jääb alles liiga palju bürokraatiat, mida VKEdel ja eriti mikroettevõtjatel on võimatu täita. Komitee kutsub komisjoni üles jätkama jõupingutusi halduskoormuse vähendamiseks ning kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete eesmärkide määratlemiseks. Selles osas tuleks mõju hindamist järjepidevalt parandada. Halduskoormuse hindamisel on seni keskendunud

⁽⁹⁾ ELT C 191, 29.6.2012, lk 103.

⁽¹⁰⁾ Vt kapitalinõuete direktiivi IV pakett (CRD IV).

⁽¹¹⁾ ELT C 351, 15.11.2012, lk 45.

⁽¹²⁾ Seczenyi kaart Ungaris – vt http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.iapmei.pt%2Fconferencia%2F1_Laslo_Krisan.ppt&ei=DM29UKvHJNGRhQehsoGwDA&usq=AFQjCNHWIFTA7fbjHyT1ShycR1qL7kRQ

liiga palju eeskirjadele endile ja osaliselt selle tagajärjel on hindamiste olemus olnud liiga tehnokraatlik. Liikmesriikide eeskirjad võivad juhendada soovist säilitada osutatavate teenuste kvaliteet, olles seega kodanike heaolu huvides ja seepärast vajalikud⁽¹³⁾.

4.6 Teenused

Komitee tunneb heameelt selle üle, et ühtse turu akt II hõlmab makseteenuste direktiivi läbivaatamist, ja rõhutab, et läbivaatamise esmatahtis eesmärk peaks olema konkurentsivõimelise ja hästi toimiva Euroopa makseturu väljaarendamine kõikide tarbijate ja ettevõtete hüvanguks. Eriti tähtis on muuta makseteenused tarbijatele kättesaadavaks, aga ka tagada kõnealuste teenuste turvaline, tõhus ja odav pakkumine. Läbivaatamise käigus tuleks keelustada tava nõuda tarbijatelt maksevahendite kasutamise eest kogu ELis lisatasusid. Otsedebiteerimise kasutajatele tuleks tagada tingimusteta õigus raha tagasisaamisele autoriseeritud ja autoriseerimata tehingute puhul. Tarbijatel peaks olema kasutatud maksemeetodist olenemata tugev kaitse, võttes arvesse mõningates liikmesriikides kehtivaid tugevaid tarbijakaitse-eeskirju. Sellega seoses tuleks arvesse võtta kõigile asjaomastele sidusrühmadele tulenevaid arvukaid eeliseid ja samuti vajadust, et klientidele neid maksemeetodeid pakkuvate VKEde kulud oleksid mõistlikud. Komitee tunneb heameelt selle üle, et komisjon kavatses esitada seadusandliku ettepaneku kaardimaksete mitmepoolsete vahendustasude kohta.

4.7 Digitaalne ühtne turg

Komitee tunneb heameelt Euroopa Komisjoni kavatsuse üle vähendada ühiste eeskirjade vastuvõtmise kaudu kiire sideinfrastruktuuri kasutuselevõttuga seotud kulusid ja suurendada tõhusust. Komitee toetab ettepanekut täiustada kiiret lairibaühendust, mis on e-kaubanduse laienemise tehniline tingimus. Oluline on võtta vastu riiklike reguleerivate asutuste kõikjal ELis kasutatavate kulumetodite ühtne mudel, et tagada õiglasel kulud ja nende arvutamine ühesuguste standardite alusel. Tõhusalt reguleeritud telekommunikatsiooniturud peavad tagama tarbijatele valikuvõimaluse. Kui uute operaatorite jaoks ei saavutata tõhusalt juurdepääsu uue põlvkonna juurdepääsuvõrkudele, moonutab või piirab see tarbijate jaoks jaeteenuste valikuvõimaluste kvaliteeti. Kõikidel konkurentidel peaks olema juurdepääs infrastruktuurile õiglasel tingimustel ning uutele sisenejatele ja juba tegutsejatele tuleb tagada juurdepääs võrkudele mõistliku hinnaga (st kulupõhiselt).

4.8 E-arvete esitamine riigihangete puhul

Ettevõtjad on kaua nõudnud e-arvete laialdast kasutamist, kaasa arvatud piiriüleises tegevuses. Seetõttu toetab komitee tugevalt

ettepanekut võtta need riigihankalepingute puhul üldreeglina kasutusele. Elektroonilist vormi tuleks kohaldada ka pakkumuste esitamisele, kuna selle kasutuse puudumine on üks põhjustest, miks liikmesriikide riigihangetes osaleb väike arv teiste liikmesriikide VKEsid (vt ka komisjoni 2013. aasta tööprogramm).

4.9 Tarbijad

4.9.1 ELi turul leidub endiselt ohtlikke tarbekaupu, sealhulgas CE-märgisega kaupu, mis kujutavad endast välditavaid riske tervisele ja ohutusele. Komitee tunneb seepärast heameelt selle üle, et Euroopa Komisjon esitab seadusandliku tooteohutuse paketi, mis koosneb kõikide toiduks mittekasutatavate toodete ühtse turu järelevallevahendist, ettepanekust võtta vastu uus üldise tooteohutuse direktiiv ja turu järelevalve mitmeaastasest tegevuskavast. Läbivaatamine peaks tooma rohkem selgust selles osas, kuidas ELi erinevad tooteohutust käsitlevad õigusaktid vastastikku mõju avaldavad. Eelkõige on vaja tugevdada ja selgitada tootjate vastutust. Kogu ELis tuleb tagada ühesugune jõustamise tase ja turujärelevalve alane tegevus peab olema tõhus kõikjal ELis.

4.9.2 Sõnaselgelt tuleks käsitleda lapsi ahvatlevaid tooteid ja säilitada tuleks toitu jälgendavate toodete keeld. ELi poliitika peab kujutama endast tervishoiu ja ohutuse valdkonnas suurt sammu edasi. Tähelepanu tuleks pöörata kõlvatule konkurentsile ELi ettevõtjate jaoks, kes peavad järgima ELi eeskirju. Üldise tooteohutuse direktiivi läbivaatamisega tuleks tõhusalt ära hoida ohtlike toodete viimine turgudele. See eeldab ELi turujärelevalvesüsteemi, sh tõhusat kontrolli ELi välispiiridel.

4.10 Sotsiaalne ühtekuuluvus ja sotsiaalne ettevõtlus

4.10.1 Esitatud ettepanekud on selle pealkirja alla koondatud üsna kunstlikult. Komitee mõistab, et praegusel kriisiajal on oluline keskenduda jätkuvalt sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu võitlemisele. Selles suhtes on sotsiaalset ettevõtlust esile tõstetud kriisi ületamise strateegia põhitegurina. Sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete arengule ja kasvule pühendatud põhimeetme puudumine valmistab pettumust. Esitatud 12. põhimeede ei toimi võitluses Euroopas kasvava sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu. Komitee soovib seetõttu omapoolsetel proaktiivsetel soovitel põhinevat selget ja sotsiaalsele ettevõtlusele pühendatud põhimeedet, mis komitee arvates tegeleks paremini vajadusega suurema sotsiaalse ühtekuuluvuse järele⁽¹⁴⁾.

⁽¹³⁾ Euroopa Majandus ja Sotsiaalkomitee arvamus ELT C 318, 29.10.2011, lk 109, punkt 3.2.

⁽¹⁴⁾ Seda valdkonda rõhutati samaväärselt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusel ELT C 299, 4.10.2012, lk 165.

4.10.2 Komitee tunneb heameelt ettepaneku üle anda kõigile ELi kodanikele juurdepääs põhimaksekontole, tagada pangakontotasude läbipaistvus ja võrreldavus ning muuta pangakonto vahetamine lihtsamaks. Komitee ootab, et komisjon esitaks eelmise aasta juulis esitatud soovitusel asemel – mida selle vabatahtliku olemuse tõttu väga palju kritiseeriti – seekord siduva õigusakti. Komitee märgib, et pangakontotasude läbipaistvuse ja võrreldavuse tagamisel tarbijate jaoks esineb märkimisväärsed vajakajäämisi või see on täielikult ebaõnnestunud. Esitatud ELi õigusakt peaks tagama igale tarbijale juurdepääsuõiguse põhimaksekontole ning kaotama kõik tõkked pangakonto vahetamisel.

Brüssel, 16. jaanuar 2013

*Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president*

Staffan NILSSON

LISA

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusele

Arutelu käigus lükati tagasi järgmine muudatusettepanek, mis kogus hääletamisel rohkem kui veerandi antud häältest (kodukorra artikli 39 lõige 2):

a) Punkt 3.2 (muudatusettepanek 5)

„Monti II määruuse tühistamine ei lahenda probleeme, mis Euroopa Kohus tekitas oma kohtuotsustega töötajate lähetamise alal. Praegusele olukorrale tuleb lahendus leida, sest see ei lase töötajatel oma õigusi täiel määral kasutada. Komisjon peaks tagama, et sotsiaalseid põhiõigusi ei saaks majandusvabadustega piirata. Komisjon peaks kaaluma ettepanekut lisada Euroopa aluslepingutele sotsiaalse arengu protokoll. Kõnealune protokoll peaks selgitama sotsiaalsete põhiõiguste ja majanduslike turuvabaduste suhet, kinnitades, et ühtne turg ei ole eesmärk omaette, vaid et see loodi kõigi ELi kodanike sotsiaalse arengu saavutamiseks (rakendades Euroopa Liidu lepingu konsolideeritud versiooni artikli 3 punkti 3). Samuti tuleks selles selgitada, et majandusvabadused ja konkurentsieskirjad ei saa muutuda ülimalikuks sotsiaalsete põhiõiguste ja sotsiaalse arengu ees ning neid ei saa mingil juhul tõlgendada ettevõtetele antava õigusena kasutada neid vabadusi riiklikest sotsiaal- ja tööõigusaktidest ja tavadest hoidumiseks või neist kõrvale hiilimiseks ning kõlvatu konkurentsi eesmärgil palkade ja töötingimuste vallas. Komisjon tegi kaks seadusandlikku ettepanekut eesmärgiga parandada ja tõhustada töötajate lähetamise direktiivi ülevõtmist, rakendamist ja jõustamist. Direktiivi 96/71/EÜ tõhustamise esimese ettepanekuga tahetakse edendada ajutiselt välismaale lähetatud töötajate kaitset halduskoostöö, teabevahetuse ja kontrollide parandamise kaudu ning see on praegu veel arutusel. Teine ettepanek, mis puudutab kollektiivse tegutsemise õiguse kasutamist asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kontekstis (Monti II), võeti tagasi.

Komitee arvates tuleb eelkõige esmase õigusega tagada põhimõte, et sotsiaalsetel põhiõigustel on sama väärtus kui majanduslikel vabadustel. Komitee tuletab meelde, et juba ELi toimimise lepingu preambula 3. põhjenduses ning veelgi konkreetsemalt artiklis 151 on määratletud eesmärk parandada elamis- ja töötingimusi selliselt, „et võimaldada nende ühtlustamist samal ajal jätkuva parandamisega”. Komitee nõuab tungivalt, et aluslepingutesse lisataks sotsiaalarengu protokoll, mille kaudu kinnistada sotsiaalsete põhiõiguste ja majanduslike vabaduste võrdsuse põhimõte ning teha nii selgeks, et ei majanduslikel vabadustel ega konkurentsieskirjadel ei tohiks olla eelisõigus sotsiaalsete põhiõiguste ees, ning et selgelt määratleda, milline tähendus on ELi sotsiaalarengu saavutamise eesmärgil ⁽¹⁾”.

Motivatsioon

Esitatakse suuliselt.

Muudatusettepaneku hääletuse tulemus

Poolthääli: 77

Vastuhääli: 114

Erapooleitud: 11

(1) ELT C 376, 22.12.2011, lk 74.